

## **TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA**

Informe relatiu als treballs de fiscalització  
corresponents al tancament de l'exercici 2013  
d'**ANDORRA TURISME, SAU**

Juny del 2014

## ÍNDEX

---

<b>1. INTRODUCCIÓ .....</b>	<b>4</b>
1.1. Objecte i abast .....	4
1.2. Metodologia .....	4
1.3. Naturalesa jurídica .....	5
1.4. Marc jurídic .....	5
1.5. Organització i control intern .....	6
<b>2. FISCALITZACIÓ REALITZADA .....</b>	<b>7</b>
2.1. Comptes anuals .....	7
2.1.1. Immobilitzat .....	11
2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini .....	12
2.1.3. Tresoreria i comptes financers .....	12
2.1.4. Ajustaments per periodificació .....	13
2.1.5. Patrimoni net .....	13
2.1.6. Creditors comercials i altres comptes a pagar .....	13
2.1.7. Ingressos d'explotació .....	14
2.1.8. Altres ingressos i despeses no recurrents .....	14
2.1.9. Despeses de personal .....	15
2.1.10. Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials .....	15
2.1.11. Despeses de serveis exteriors .....	15
2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament .....	16
2.3. Altres aspectes a destacar .....	16
2.4. Evolució de les magnituds i ratis principals .....	17
<b>3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS .....</b>	<b>21</b>
<b>4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS .....</b>	<b>21</b>
<b>5. CONCLUSIONS .....</b>	<b>22</b>
<b>6. AL·LEGACIONS .....</b>	<b>22</b>
<b>7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES .....</b>	<b>27</b>

## **Abreviacions**

LGFP: Llei general de les finances publiques

PCG: Pla general de comptabilitat

# **1. INTRODUCCIÓ**

## **1.1. Objecte i abast**

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Andorra Turisme, SAU.

La fiscalització d'Andorra Turisme, SAU forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2013, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2013.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes en data 31 de març de 2014 i consta entre altres, de la documentació següent: balanç, compte de pèrdues i guanys, estat de canvis del patrimoni net, estat de flux d'efectiu, memòria i la liquidació del seu programa d'actuació per l'exercici.

## **1.2. Metodologia**

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera d'Andorra Turisme, SAU s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers d'Andorra Turisme, SAU expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per Andorra Turisme, SAU en l'exercici 2013, encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els

d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, amb tendència a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens auditat va concloure el 9 de maig de 2014.

### **1.3. Naturalesa jurídica**

Andorra Turisme, SAU està constituïda sota la forma jurídica de societat anònima. Es tracta d'una societat pública sotmesa a les normes del dret privat, sense perjudici de romandre sotmesa al control financer establert en la LGFP. La Llei de la seva creació és del 20 de setembre de 2007, iniciant la seva activitat l'1 de març de 2008 mitjançant l'assumpció de part de les funcions i serveis abans gestionats pel departament de turisme del Govern d'Andorra.

Per Llei, la participació de l'Estat, a través del Govern, en el capital social d'Andorra Turisme ha de ser sempre com a mínim del 52%. En l'actualitat és del 100%, essent per tant una societat anònima unipersonal.

### **1.4. Marc jurídic**

La normativa que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable d'Andorra Turisme, SAU en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei general de les finances públiques de 19 de desembre de 1996
- Llei 13/2007, del 20 de setembre, de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA
- Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, modificada per la Llei 4/2008, del 15 de maig i per la Llei 93/2010, del 16 de desembre
- Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, modificada per la Llei 8/2010, del 22 d'abril i per la Llei 26/2011, del 29 de desembre
- Decret de 23 de juliol del 2008 pel qual s'aprova el Pla general de comptabilitat, modificat pel Decret del 15 de febrer del 2012
- Llei 35/2012, del 13 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2013

## 1.5. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions
- Compliment de les obligacions de responsabilitat
- Compliment de les lleis i regulació aplicable
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

L'administració de la societat correspon al seu consell d'administració i la direcció executiva li correspon al gerent.

L'entitat no ha estat subjecta als controls per part de la intervenció general previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP i al control financer previst en l'article 43 dels seus estatuts.

S'han observat debilitats en el control intern de la societat, les quals es detallen en els apartats corresponents de l'informe.

## 2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

### 2.1. Comptes anuals

#### Balanç

ACTIU	Exercici 2013	Exercici 2012	PASSIU	Exercici 2013	Exercici 2012
<b>ACTIUS NO CORRENTS</b>	<b>571.515</b>	<b>609.152</b>	<b>PATRIMONI NET</b>	<b>1.361.649</b>	<b>952.132</b>
<b>Immobilitzat intangible</b>	<b>416.266</b>	<b>461.205</b>	<b>Capital</b>	<b>100.000</b>	<b>100.000</b>
Despeses d'establiment	-	-	Capital	100.000	100.000
Despeses d'investigació i desenvolupament	-	-	<b>Prima d'emissió</b>	-	-
Fons de comerç	-	-	<b>Reserves</b>	<b>38.957</b>	<b>38.957</b>
Altres actius intangibles	416.266	461.205	Reserva legal	-	-
<b>Immobilitzat tangible</b>	<b>144.604</b>	<b>135.125</b>	Reserva de revaloració	-	-
Terrenys i construccions	-	-	Reserves estatutàries	-	-
Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material	144.604	135.125	Altres reserves	38.957	38.957
Immobilitzacions materials en curs i bestretes	-	-	<b>Instruments de capital propis</b>	-	-
<b>Inversions immobiliàries</b>	-	-	<b>Resultats d'exercicis anteriors</b>	<b>-46.904.458</b>	<b>-33.302.277</b>
<b>Immobilitzat financer</b>	<b>10.645</b>	<b>12.823</b>	Romanent	-	-
Empreses del grup i associades	-	-	Resultats negatius d'exercicis anteriors	-46.904.458	-33.302.277
Instruments de patrimoni	-	-	<b>Altres aportacions de socis</b>	<b>63.990.245</b>	<b>47.717.633</b>
Crèdits i comptes a cobrar	-	-	<b>Resultat de l'exercici</b>	<b>-15.863.095</b>	<b>-13.602.182</b>
Altres	-	-	<b>Dividend a compte</b>	-	-
Altres empreses	10.645	12.823	<b>PASSIUS NO CORRENTS</b>	-	-
Instruments de patrimoni	-	-	<b>Provisions a llarg termini</b>	-	-
Crèdits i comptes a cobrar	3.812	5.990	<b>Deutes a llarg termini</b>	-	-
Altres	6.833	6.833	Obligacions i altres valors negociables	-	-
			Deutes amb entitats de crèdit	-	-
			Altres	-	-
			<b>Deutes amb empreses del grup i associades a LL/T</b>	-	-
			<b>Subvencions</b>	-	-
<b>ACTIUS CORRENTS</b>	<b>5.276.350</b>	<b>5.988.345</b>	<b>PASSIUS CORRENTS</b>	<b>4.486.216</b>	<b>5.645.365</b>
<b>Altres actius no corrents en venda</b>	-	-	<b>Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda</b>	-	-
<b>Existències</b>	-	-	<b>Provisions a curt termini</b>	-	-
Matèries primeres i consumibles	-	-	<b>Deutes a curt termini</b>	<b>93.026</b>	<b>336.916</b>
Productes en curs i fabricació	-	-	Obligacions i altres valors negociables	-	-
Productes acabats i mercaderies	-	-	Deutes amb entitats de crèdit	-	-
Bestretes a proveïdors	-	-	Derivats financers a curt termini	-	-
Altres	-	-	Altres	93.026	336.916
<b>Crèdits i comptes per cobrar a curt termini</b>	<b>3.183.609</b>	<b>362.733</b>	<b>Deutes amb empreses del grup i associades a C/T</b>	<b>785</b>	<b>165</b>
Clients per vendes i prestacions de serveis	435.709	321.768	<b>Creditors comercials i altres comptes a pagar</b>	<b>4.377.093</b>	<b>5.308.284</b>
Crèdits i comptes a cobrar en empreses grup i associades	2.747.900	-	Proveïdors	-	-
Resta de crèdits i comptes a cobrar	-	40.965	Empreses del grup i associades, creditors	-	-
<b>Inversions financeres a curt termini</b>	-	<b>1.000</b>	Creditors varis	4.377.093	5.308.284
En empreses del grup i associades	-	-	Bestretes de clients	-	-
Resta d'actius financers	-	1.000	Altres	-	-
<b>Tresoreria</b>	<b>2.042.338</b>	<b>5.614.525</b>	<b>Ajustaments per periodificació</b>	<b>15.312</b>	-
<b>Ajustaments per periodificació</b>	<b>50.403</b>	<b>10.087</b>			
<b>TOTAL ACTIU</b>	<b>5.847.865</b>	<b>6.597.497</b>	<b>TOTAL PASSIU</b>	<b>5.847.865</b>	<b>6.597.497</b>

Font: Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

## Compte de pèrdues i guanys

	2013	2012
<b>Ingressos d'explotació</b>		
Import net de la xifra de negocis	647.696	525.675
Variació d'existències de productes acabats i en curs de producció	-	-
Treballs realitzat per l'empresari per al seu immobilitzat	-	-
Altres ingressos d'explotació	153.360	179.566
<b>Total ingressos d'explotació</b>	<b>801.056</b>	<b>705.241</b>
<b>Despeses d'explotació</b>		
Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials	-12.820.981	-10.951.459
Despeses de personal	-1.056.972	-975.041
Sous, salaris i assimilats	-870.046	-814.568
Càrregues socials	-126.072	-118.160
Altres despeses de personal	-60.854	-42.313
Amortització, deteriorament, i resultats per venda o baixa de l'immobilitzat intangible i de l'immobilitzat tangible	-142.356	-74.793
Amortització	-142.356	-66.029
Deteriorament	-	-
Resultats per venda o baixa	-	-8.764
Deteriorament del circulant	3.474	-23.000
Existències	-	-
Crèdits i comptes a cobrar	3.474	-23.000
Altres	-	-
Altres despeses d'explotació	-2.662.398	-2.289.181
Arrendaments i cànons	-155.893	-137.820
Reparacions i conservació	-108.568	-47.449
Serveis professionals independents	-1.262.750	-1.120.977
Subministraments	-40.618	-30.029
Tributs	-4.786	-466.438
Altres serveis exteriors	-1.089.783	-486.468
<b>Total despeses d'explotació</b>	<b>-16.679.233</b>	<b>-14.313.474</b>
<b>Resultat d'explotació</b>	<b>-15.878.177</b>	<b>-13.608.233</b>
<b>Ingressos i despeses financeres</b>		
Ingressos financers	6.316	7.959
De participacions en instruments de patrimoni	-	-
D'altres actius financers	6.316	7.959
Despeses financeres	-	-
Per deutes amb parts vinculades	-	-
Altres deutes	-	-
Variació de valor raonable en instruments financers de negociació	-25	-
Diferències de canvi	-115	-656
Deteriorament i resultats per venda o baixa d'actius financers	-	-
Deteriorament	-	-
Resultats per venda o baixa	-	-
<b>Resultat financer</b>	<b>6.176</b>	<b>7.303</b>
<b>Resultat de les operacions</b>	<b>-15.872.001</b>	<b>-13.600.930</b>
<b>Altres ingressos i despeses no recurrents</b>		
Altres ingressos no recurrents	10.221	2.737
Altres despeses no recurrents	-1.315	-3.989
<b>Total altres ingressos i despeses no recurrents</b>	<b>8.906</b>	<b>-1.252</b>
<b>Resultat abans d'impostos</b>	<b>-15.863.095</b>	<b>-13.602.182</b>
<b>Impost sobre societats</b>	-	-
<b>Resultat de l'exercici</b>	<b>-15.863.095</b>	<b>-13.602.182</b>

Font: Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)



## Estat de canvis del patrimoni net

	Capital	Reserva legal	Altres Reserves	Resultats d'exercicis anteriors	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Total Patrimoni Net
<b>Saldos a 31/12/2011</b>	<b>100.000</b>	<b>20.000</b>	<b>2.200.292</b>	-	-	<b>-768.620</b>	<b>1.551.672</b>
Ajustaments per canvis de criteri comptable 2011 i anteriors	-	-20.000	-2.161.335	-24.074.549	34.589.058	-8.446.088	-112.914
<b>Saldos a 01/01/2012</b>	<b>100.000</b>	-	<b>38.957</b>	<b>-24.074.549</b>	<b>34.589.058</b>	<b>-9.214.708</b>	<b>1.438.758</b>
Resultat de l'exercici 2012	-	-	-	-	-	-13.602.182	-13.602.182
Ingressos i despeses reconeguts en Patrimoni Net	-	-	-	-	14.031.315	-	14.031.315
Distribució del resultat del 2011	-	-	-	-9.217.866	-902.740	9.214.708	-905.898
Distribució de dividends	-	-	-	-	-902.740	-	-902.740
Ampliacions/reduccions de capital	-	-	-	-	-	-	-
Altres moviments	-	-	-	-3.158	-	-	-3.158
Distribució del resultat	-	-	-	-9.214.708	-	9.214.708	-
<b>Saldos a 31/12/2012</b>	<b>100.000</b>	-	<b>38.957</b>	<b>-33.292.416</b>	<b>47.717.633</b>	<b>-13.602.182</b>	<b>961.993</b>
Ajustaments per canvis de criteri comptable 2012 i anteriors	-	-	-	-9.861	-	-	-9.861
<b>Saldos a 01/01/2013</b>	<b>100.000</b>	-	<b>38.957</b>	<b>-33.302.277</b>	<b>47.717.633</b>	<b>-13.602.182</b>	<b>952.132</b>
Resultat de l'exercici 2013	-	-	-	-	-	-15.863.095	-15.863.095
Ingressos i despeses reconeguts en Patrimoni Net	-	-	-	-	16.272.612	-	16.272.612
Distribució del resultat del 2012	-	-	-	-13.602.182	-	13.602.182	-
Distribució de dividends	-	-	-	-	-	-	-
Ampliacions/reduccions de capital	-	-	-	-	-	-	-
Altres moviments	-	-	-	-	-	-	-
Distribució del resultat	-	-	-	-13.602.182	-	13.602.182	-
<b>Saldos a 31/12/2013</b>	<b>100.000</b>	-	<b>38.957</b>	<b>-46.904.458</b>	<b>63.990.245</b>	<b>-15.863.095</b>	<b>1.361.649</b>

Font: Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

## Estat de flux d'efectiu

<b>FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ</b>	<b>2013</b>	<b>2012</b>
<b>Resultat de l'exercici</b>	<b>-15.863.095</b>	<b>-13.602.182</b>
<b>Ajustaments del resultat</b>	<b>123.800</b>	<b>82.977</b>
Amortització d'immobilitzat intangible i tangible	142.356	66.029
Correccions valoratives per deteriorament	-	-
Variació de les provisions	-3.474	23.000
Imputació de subvencions	-	-
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat tangible/intangible	-	-
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat financer	-	-
Ingressos financers	-6.316	-7.959
Despeses financeres	-	-
Diferències de canvi	115	656
Variació de valor raonable en instruments financers	25	-
Altres ingressos i despeses	-8.906	1.251
<b>Canvis en el capital corrent de:</b>	<b>-4.020.495</b>	<b>3.260.671</b>
Existències	-	-
Deutors i altres comptes a cobrar	-2.820.876	1.316.456
Altres actius corrents	-40.316	-8.860
Creditors i altres comptes a pagar	-931.191	1.953.075
Altres passius corrents	-228.112	-
Altres actius i passius no corrents	-	-
<b>Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació</b>	<b>6.316</b>	<b>-16.292</b>
Pagaments d'interessos	-	-
Cobraments de dividends	-	-
Cobraments d'interessos	6.316	7.959
Cobrament (pagaments) per impostos de beneficis	-	-
Altres pagaments (cobrament)	-	-24.251
<b>Fluxos d'efectiu de les activitats ordinàries</b>	<b>-19.753.474</b>	<b>-10.274.826</b>
<b>FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ</b>		
<b>Pagaments per inversions</b>	<b>-407.290</b>	<b>-508.535</b>
Empreses del grup i associades	-	-
Immobilitzat intangible	-344.748	-434.453
Immobilitzat tangible	-62.542	-66.911
Inversions immobiliàries	-	-
Altres actius financers	-	-7.171
Altres actius no corrents en venda	-	-
Altres actius	-	-
<b>Cobraments per desinversions</b>	<b>315.460</b>	<b>150.930</b>
Empreses del grup i associades	-	-
Immobilitzat intangible	316.460	139.950
Immobilitzat tangible	-	10.980
Inversions immobiliàries	-	-
Altres actius financers	-1.000	-
Altres actius no corrents en venda	-	-
Altres actius	-	-
<b>Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió</b>	<b>-91.830</b>	<b>-357.605</b>
<b>FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT</b>		
<b>Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni</b>	<b>16.272.612</b>	<b>13.908.460</b>
Emissions d'instruments de patrimoni	16.272.612	13.908.460
Amortització d'instruments de patrimoni	-	-
Adquisició d'instruments de patrimoni	-	-
Alienació d'instruments de patrimoni	-	-
<b>Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer</b>	<b>620</b>	<b>186.267</b>
Emissió:	620	186.267
Obligacions i valors similars	-	-
Deutes amb entitats de crèdit	-	-
Deutes amb empreses del grup i associades	620	165
Altres	-	186.102
Devolució i amortització de:	-	-
Obligacions i valors similars	-	-
Deutes amb entitats de crèdit	-	-
Deutes amb empreses del grup i associades	-	-
Altres	-	-
<b>Pagaments per dividend i remuneracions d'altres instruments de patrimoni</b>	<b>-</b>	<b>-902.740</b>
Dividends	-	-902.740
Remuneracions d'altres instruments de patrimoni	-	-
<b>Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament</b>	<b>16.273.232</b>	<b>13.191.987</b>
<b>EFFECTE DE LES VARIACIONS DE TIPUS DE CANVI</b>	<b>-115</b>	<b>-656</b>
<b>AUGMENT/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFFECTIU O EQUIVALENTS</b>	<b>-3.572.187</b>	<b>2.558.900</b>
Efectiu o equivalents al inici del període	5.614.525	3.055.625
Efectiu o equivalents al final del període	2.042.338	5.614.525

Font: Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### 2.1.1. Immobilitzat

Els moviments d'immobilitzat intangible que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

Descripció	Saldo a 31/12/2012	Ajust. per canvi criteri compt.	Saldo a 01/01/2013	Altes	Traspassos	Saldo a 31/12/2013
Aplicacions informàtiques	183.575	-1.807	181.768	36.372	300.395	518.535
Altres immobilitzat intangible	18.309	-1.793	16.516	7.982	-	24.498
Bestretes per immobilitzat intangible	300.395	-	300.395	-	-300.395	-
<b>Immobilitzat intangible brut</b>	<b>502.279</b>	<b>-3.600</b>	<b>498.679</b>	<b>44.354</b>	<b>-</b>	<b>543.033</b>
Aplicacions informàtiques	-35.795	6.383	-29.412	-85.755	-	-115.167
Altres immobilitzat intangible	-4.476	-3.586	-8.062	-3.538	-	-11.600
<b>Amortització acumulada</b>	<b>-40.271</b>	<b>2.797</b>	<b>-37.474</b>	<b>-89.293</b>	<b>-</b>	<b>-126.767</b>
<b>Valor net comptable</b>	<b>462.008</b>	<b>-803</b>	<b>461.205</b>	<b>-44.939</b>	<b>-</b>	<b>416.266</b>

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

Els moviments d'immobilitzat tangible que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

Descripció	Saldo a 31/12/2012	Ajust. per canvi criteri compt.	Saldo a 01/01/2013	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2013
Instal·lacions tècniques	23.819	-	23.819	38.934	-	62.753
Mobiliari	80.727	5.550	86.277	4.362	-	90.639
Equips per a processos d'informació	157.956	-17.460	140.496	19.246	-	159.742
Altres immobilitzat tangible	10.761	-5.550	5.211	-	-	5.211
<b>Immobilitzat tangible brut</b>	<b>273.263</b>	<b>-17.460</b>	<b>255.803</b>	<b>62.542</b>	<b>-</b>	<b>318.345</b>
Instal·lacions tècniques	-9.052	-	-9.052	-5.359	-	-14.411
Mobiliari	-28.798	-5.174	-33.972	-14.622	-	-48.594
Equips per a processos d'informació	-85.674	10.244	-75.430	-31.779	-	-107.209
Altres immobilitzat tangible	-5.557	3.333	-2.224	-1.303	-	-3.527
<b>Amortització acumulada</b>	<b>-129.081</b>	<b>8.403</b>	<b>-120.678</b>	<b>-53.063</b>	<b>-</b>	<b>-173.741</b>
<b>Valor net comptable</b>	<b>144.182</b>	<b>-9.057</b>	<b>135.125</b>	<b>9.479</b>	<b>-</b>	<b>144.604</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

De l'apartat anterior es desprenen les següents observacions:

#### *Activació de despeses de muntatge d'espectacles*

Durant l'exercici 2013, s'han activat com a immobilitzat despeses de muntatge i desmuntatge d'equipaments d'un espectacle, per import de 2.792 euros, els quals, atenent a la seva naturalesa haurien de ser considerats despeses de l'exercici.

El detall de l'immobilitzat financer és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2013	Saldo a 31/12/2012	Variació
ISI suportat béns d'inversió	3.812	5.990	-2.178
Dipòsit lloguer	6.833	6.833	-
<b>Total</b>	<b>10.645</b>	<b>12.823</b>	<b>-2.178</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### 2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini

El desglossament de l'epígraf de crèdits i comptes per cobrar a curt termini es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2013	Saldo a 31/12/2012	Variació
Deutors per operacions comercials	435.709	362.733	72.976
Govern d'Andorra deutor per subvencions	2.747.900	-	2.747.900
Clients de dubtós cobrament	19.526	23.000	-3.474
Provisió per insolvència	-19.526	-23.000	3.474
<b>Total</b>	<b>3.183.609</b>	<b>362.733</b>	<b>2.820.876</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

De l'apartat anterior es desprenen les següents observacions:

#### *Provisions de clients de dubtós cobrament*

S'han posat de manifest debilitats en els procediments de la societat relatius al seguiment dels saldos pendents de cobrament i la seva reclamació. Així, s'han observat saldos pendents de cobrament provinents dels exercicis 2011 i 2012 que no han estat provisionats ni classificats com a clients de dubtós cobrament per import de 12.853 euros.

### 2.1.3. Tresoreria i comptes financers

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2013	Saldo a 31/12/2012	Variació
Caixa efectiu	1.824	3.237	-1.413
Bancs i institucions de crèdits	1.814.786	5.387.686	-3.572.900
Bancs i institucions de crèdits (en divisa)	1.845	-	1.845
Altres actius líquids equivalents	223.883	223.602	281
<b>Total</b>	<b>2.042.338</b>	<b>5.614.525</b>	<b>-3.572.187</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

#### *Mancomunació de signatures*

D'acord amb la informació analitzada per a la realització d'operacions d'import inferior a 100.000 euros, el gerent de la societat pot operar lliurement, sense ser necessària la signatura d'una altra persona. A partir d'aquesta quantia és necessària també la signatura del president del consell d'administració o qualsevol altre membre del consell d'administració.

Per tant continua sense complir-se el principi de mancomunació que ha de regir en la gestió de fons públics i es recomana adoptar procediments de pagament que respectin aquest principi.

## 2.1.4. Ajustaments per periodificació

El desglossament d'aquest epígraf és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2013	Saldo a 31/12/2012	Variació
Despeses anticipades	50.403	10.087	40.316
<b>Total</b>	<b>50.403</b>	<b>10.087</b>	<b>40.316</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

## 2.1.5. Patrimoni net

Els moviments del patrimoni net que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

Descripció	Saldo a 31/12/2012	Aplicació del resultat	Resultat de l'exercici	Ing. i desp. Reconeguts en PN	Regularitz. per canvi de criteri	Saldo a 31/12/2013
Capital social	100.000	-	-	-	-	100.000
Reserva legal	-	-	-	-	-	-
Altres reserves	38.957	-	-	-	-	38.957
Aportacions de socis o propietaris	47.717.633	-	-	16.272.612	-	63.990.245
Resultats negatius d'anys anteriors	-33.292.415	-13.602.182	-	-	-9.861	-46.904.458
Resultat de l'exercici 2012	-13.602.182	13.602.182	-	-	-	-
Resultat de l'exercici 2013	-	-	-15.863.095	-	-	-15.863.095
<b>Total</b>	<b>961.993</b>	<b>-</b>	<b>-15.863.095</b>	<b>16.272.612</b>	<b>-9.861</b>	<b>1.361.649</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

### *Adaptació dels estatuts a la Llei de societats anònimes i de responsabilitat limitada*

L'entitat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, pel que fa al tractament de les reserves legals, incomplint el termini previst en l'esmentada Llei per a aquesta adaptació.

## 2.1.6. Creditors comercials i altres comptes a pagar

El detall d'aquest apartat és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2013	Saldo a 31/12/2012	Variació
Creditors comercials	4.291.873	5.234.548	-934.043
Altres deutes a curt termini	8.632	10.242	91.416
Remuneracions pendents de pagament	76.588	63.494	13.094
<b>Total</b>	<b>4.377.093</b>	<b>5.308.284</b>	<b>-829.533</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### 2.1.7. Ingressos d'exploació

El desglossament d'aquest epígraf es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo 2013	Saldo 2012	Variació
<b>Import net de la xifra de negoci</b>	<b>647.696</b>	<b>525.675</b>	<b>122.021</b>
<b>Altres ingressos d'exploació</b>	<b>153.360</b>	<b>179.566</b>	<b>-26.206</b>
Ingressos procedents dels Comuns	150.500	167.171	-16.671
Regularitzacions objectius	-	11.504	-11.504
Comissions vendes entrades Caldea	784	811	-27
Ingressos procedents dels Comuns	2.076	80	1.996
<b>Total</b>	<b>801.056</b>	<b>705.241</b>	<b>95.815</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

#### *Debilitat de control intern en la venda de marxandatge i altres*

Andorra Turisme no té establerts procediments eficaços que permetin avaluar la raonabilitat dels ingressos d'activitats accessòries que ha dut a terme, com la venda d'articles de marxandatge i altres activitats. Es recomana adoptar procediments de control que permetin garantir la integritat dels ingressos en relació amb les vendes efectuades i les existències.

#### *Manca de regularització dels convenis subscrits amb els comuns*

Els diferents convenis de col·laboració entre Andorra Turisme, SAU i els comuns estableixen que del pressupost del projecte, Andorra Turisme n'assumirà el 50% i els comuns el 50% restant. De les proves efectuades es desprèn que les despeses es repercuteixen en funció de l'import pressupostat i no de l'efectivament suportat. Així, durant el 2010 es va dur a terme el "Pla de comunicació especialitzat per al sector de compres" del qual la societat n'hauria ingressat 10.827 euros més d'aquells que correspondria atenent a les despeses suportades directament pel projecte i que l'entitat no ha retornat encara als comuns.

### 2.1.8. Altres ingressos i despeses no recurrents

Aquesta rúbrica comptable presenta el següent detall a 31 de desembre de 2013:

Descripció	Saldo 2013	Saldo 2012	Variació
Ingressos excepcionals	10.221	2.737	7.484
Despeses excepcionals	-1.315	-3.989	2.674
<b>Total</b>	<b>8.906</b>	<b>-1.252</b>	<b>10.158</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### 2.1.9. Despeses de personal

El detall de les despeses de personal és com segueix:

Descripció	Saldo 2013	Saldo 2012	Variació
Sous, salaris i assimilats	870.046	814.568	55.478
Càrregues socials	126.072	118.160	7.912
Altres despeses de personal	60.854	42.313	18.541
<b>Total</b>	<b>1.056.972</b>	<b>975.041</b>	<b>81.931</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### 2.1.10. Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials

El desglossament d'aquest epígraf presenta el següent detall:

Descripció	Saldo 2013	Saldo 2012	Variació
Consum de mercaderies, matèries prim. i altres materials	12.820.981	10.951.459	1.869.522
<b>Total</b>	<b>12.820.981</b>	<b>10.951.459</b>	<b>1.869.522</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### 2.1.11. Despeses de serveis exteriors

El desglossament de les despeses de serveis exteriors presenta el següent detall:

Descripció	Saldo 2013	Saldo 2012	Variació
Arrendaments i cànons	155.893	137.820	18.073
Reparacions i conservació	108.568	47.449	61.119
Serveis professionals independents	1.262.750	1.120.977	141.773
Subministraments	40.618	30.029	10.589
Tributs	4.786	466.438	-461.652
Altres serveis exteriors	1.089.783	486.468	603.315
<b>Total</b>	<b>2.662.398</b>	<b>2.289.181</b>	<b>373.217</b>

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

#### *Meritació de les campanyes publicitàries d'hivern*

Cada any es realitza una campanya d'hivern, la qual comença al desembre i finalitza al març de l'any següent. Segons el principi de meritació, "els efectes de les transaccions o fets econòmics s'han de registrar quan ocorrin i s'han d'imputar a l'exercici a què es refereixin les despeses i els ingressos que els afectin, amb independència de la data del seu pagament o del seu cobrament", per aquest motiu es recomana periodificar totes aquelles despeses anticipades.

## 2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament

D'acord amb els requeriments dels seus estatuts Andorra Turisme, SAU presenta una liquidació de pressupost en la que es comparen les previsions inicials aprovades per la llei del pressupost general per l'exercici fiscalitzat, amb les xifres que deriven de la seva comptabilitat.

### *Liquidació del pressupost*

Compte	Pressupost inicial	Reconduïts	Moviments de crèdit	Pressupost final	Pressupost liquidat	Diferència
(1) Despeses de personal	1.174.460	-	-	1.174.460	1.056.972	117.488
(2) Consum de béns corrents i serveis	15.460.247	-	-	15.460.247	15.533.782	-73.535
(3) Despeses financeres	5.000	-	-	5.000	140	4.860
(6) Inversions reals	113.795	-	-	113.795	106.896	6.899
(7) Transferències de capital	-	-	-	-	-	-
<b>Total despeses</b>	<b>16.753.502</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>16.753.502</b>	<b>16.697.790</b>	<b>55.712</b>

Compte	Pressupost inicial	Reconduïts	Moviments de crèdit	Pressupost final	Pressupost liquidat	Diferència
(4) Transferències corrents	16.231.855	-	-	16.231.855	16.231.855	-
(5) Ingressos patrimonials	479.000	-	-	479.000	822.683	-343.683
(7) Transferències de capital	42.647	-	-	42.647	40.757	1.890
(8) Actius financers	-	-	-	-	-	-
<b>Total ingressos</b>	<b>16.753.502</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>16.753.502</b>	<b>17.095.295</b>	<b>-341.793</b>
<b>Resultat Pressupostari</b>					<b>397.505</b>	

Font: Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

## 2.3. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a fer menció:

### *Manca de control pressupostari*

La disposició addicional quarta de la Llei 35/2012, del 13 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2013, estableix, entre d'altres disposicions, que el Govern pot aprovar, mitjançant un reglament, anualment i durant el primer trimestre de l'any posterior a l'any de tancament pressupostari, a proposta de la Intervenció General amb la conformitat prèvia del ministre encarregat de les finances, un programa de control pressupostari que determini les entitats parapúbliques o de dret públic, les societats públiques participades per l'Administració general amb incidència sobre les finances públiques i les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost general, que estiguin subjectes al control pressupostari, així com la modalitat i l'abast de control a la qual estiguin subjectes.

Per decret de 27 de març de 2013 s'ha establert el programa per a l'exercici 2013 d'acord amb el qual Andorra Turisme, SAU ha quedat subjecte a control pressupostari en la modalitat de control financer i d'oportunitat econòmica. Tot i el regulat en el reglament anterior, no consta que la intervenció general hagi dut a terme els preceptius controls que estableix la LGFP en els articles 38 i 39.

Tampoc ha estat sotmesa a una auditoria de comptes, tal i com preveu l'article 43 dels estatuts de la societat.



## 2.4. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió economicofinancera de l'entitat:

### Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2008 (*)	Pressupost 2009	Pressupost 2010 (*) (**)	Pressupost 2011 (**)	Pressupost 2012	Pressupost 2013
4. Transferències corrents	-	8.506.088	-	8.506.090	14.000.000	16.231.855
5. Ingressos patrimonials	-	449.500	-	449.500	528.424	479.000
<b>Ingressos corrents</b>	-	<b>8.955.588</b>	-	<b>8.955.590</b>	<b>14.528.424</b>	<b>16.710.855</b>
7. Transferències de capital	-	5.900	-	-	38.476	42.647
8. Actius financers	-	-	-	-	848.735	-
<b>Ingressos de capital</b>	-	<b>5.900</b>	-	-	<b>887.211</b>	<b>42.647</b>
<b>Total ingressos</b>	-	<b>8.961.488</b>	-	<b>8.955.590</b>	<b>15.415.635</b>	<b>16.753.502</b>

(\*) Tal i com s'explica en els informes corresponents, l'entitat no ha presentat el pressupost inicial

(\*\*) Pròrroga pressupostària

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

### Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2008 (*)	Pressupost 2009	Pressupost 2010 (*) (**)	Pressupost 2011 (**)	Pressupost 2012	Pressupost 2013
1. Despeses de personal	-	687.144	-	687.150	982.955	1.174.460
2. Consum de béns corrents i serveis	-	8.267.444	-	8.267.440	13.486.305	15.460.247
3. Despeses financeres	-	1.000	-	1.000	5.135	5.000
<b>Despeses corrents</b>	-	<b>8.955.588</b>	-	<b>8.955.590</b>	<b>14.474.395</b>	<b>16.639.707</b>
6. Inversions reals	-	5.900	-	-	38.500	113.795
7. Transferències de capital	-	-	-	-	902.740	-
<b>Despeses de capital</b>	-	<b>5.900</b>	-	-	<b>941.240</b>	<b>113.795</b>
<b>Total despeses</b>	-	<b>8.961.488</b>	-	<b>8.955.590</b>	<b>15.415.635</b>	<b>16.753.502</b>

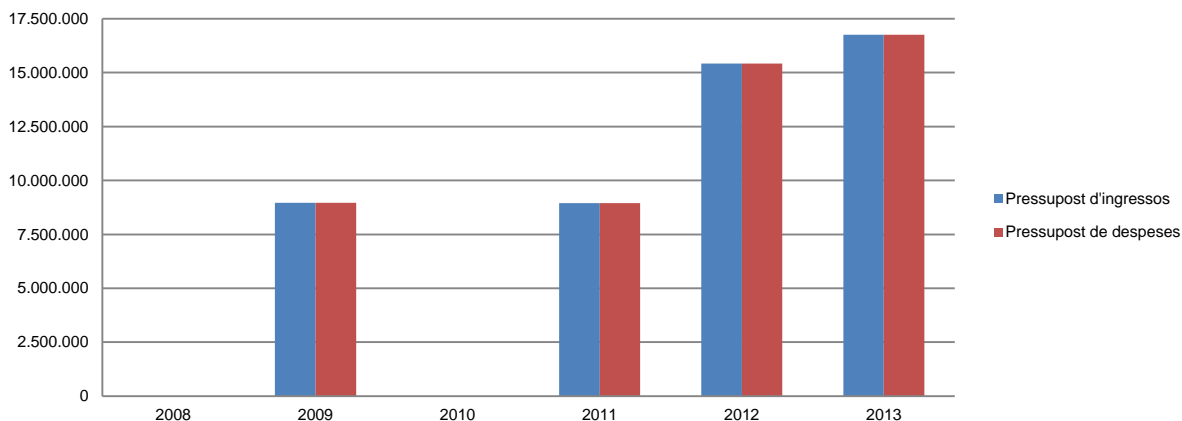
(\*) Tal i com s'explica en els informes corresponents, l'entitat no ha presentat el pressupost inicial

(\*\*) Pròrroga pressupostària

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

Evolució del pressupost



Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

### Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2008	Liquidat 2009	Liquidat 2010 (*)	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013
4. Transferències corrents	9.924.286	8.356.942	-	8.574.185	14.000.000	16.231.855
5. Ingressos patrimonials	130.217	1.119.612	-	392.937	701.827	822.683
<b>Ingressos corrents</b>	<b>10.054.503</b>	<b>9.476.554</b>	-	<b>8.967.122</b>	<b>14.701.827</b>	<b>17.054.538</b>
7. Transferències de capital	37.176	5.797	-	-	38.476	40.757
<b>Ingressos de capital</b>	<b>37.176</b>	<b>5.797</b>	-	-	<b>38.476</b>	<b>40.757</b>
<b>Total ingressos</b>	<b>10.091.679</b>	<b>9.482.351</b>	-	<b>8.967.122</b>	<b>14.740.303</b>	<b>17.095.295</b>

(\*) Tal i com s'explica en l'informe corresponent, l'entitat no ha presentat la liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

## Resum de la liquidació del pressupost de despeses

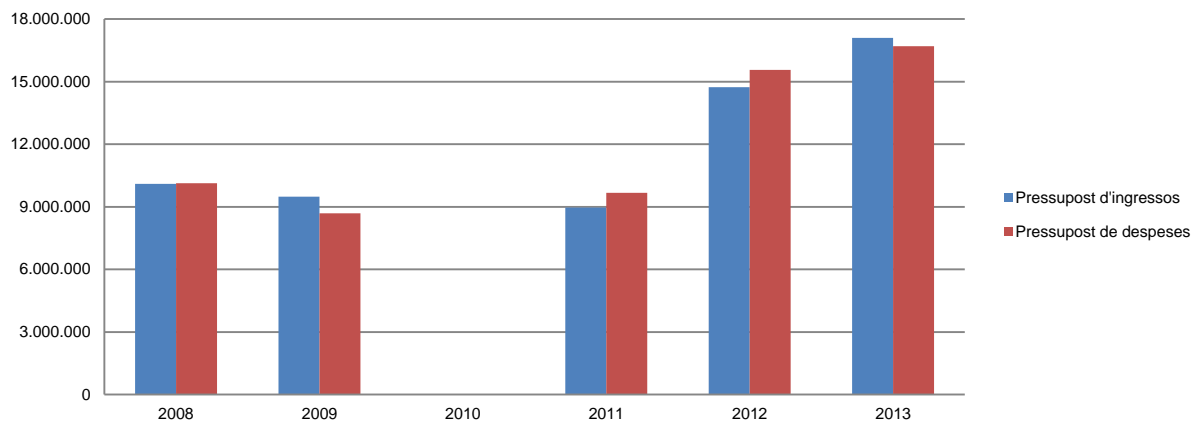
Pressupost de despeses	Liquidat 2008	Liquidat 2009	Liquidat 2010 (*)	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013
1. Despeses de personal	488.037	608.550	-	793.895	975.041	1.056.972
2. Consum de béns corrents i serveis	9.604.370	8.048.976	-	8.800.335	13.183.641	15.533.782
3. Despeses financeres	987	2.337	-	3.590	-	140
<b>Despeses corrents</b>	<b>10.093.394</b>	<b>8.659.863</b>	-	<b>9.597.820</b>	<b>14.158.682</b>	<b>16.590.894</b>
6. Inversions reals	37.176	20.001	-	69.750	501.363	106.896
7. Transferències de capital	-	-	-	-	902.740	-
<b>Despeses de capital</b>	<b>37.176</b>	<b>20.001</b>	-	<b>69.750</b>	<b>1.404.103</b>	<b>106.896</b>
<b>Total despeses</b>	<b>10.130.570</b>	<b>8.679.864</b>	-	<b>9.667.570</b>	<b>15.562.785</b>	<b>16.697.790</b>

(\*) Tal i com s'explica en l'informe corresponent, l'entitat no ha presentat la liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

### Evolució liquidació del pressupost

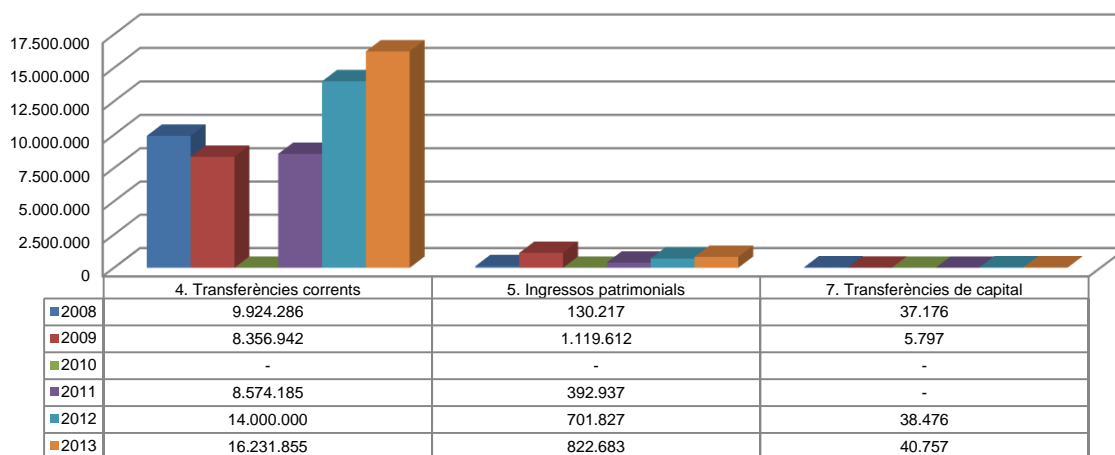


Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

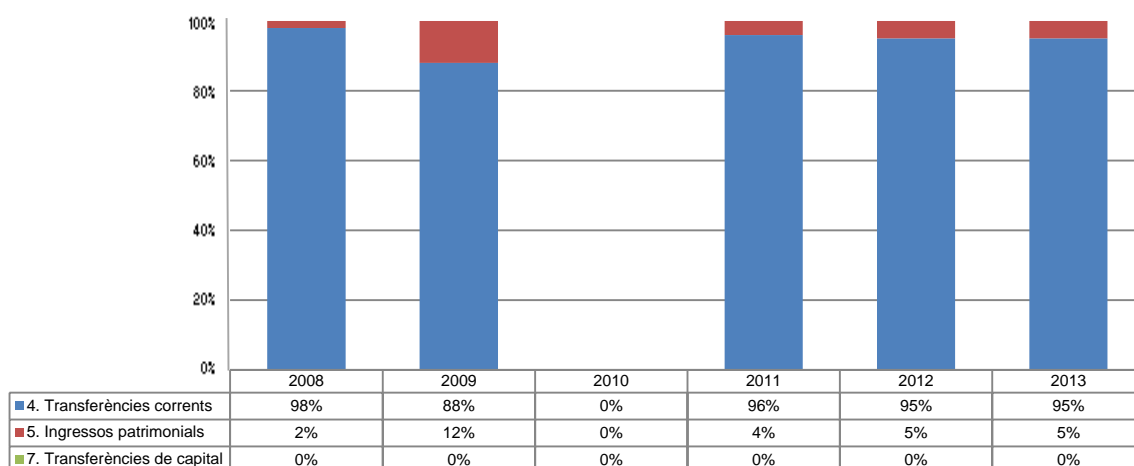
### Liquidació pressupost ingressos valor absolut



Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

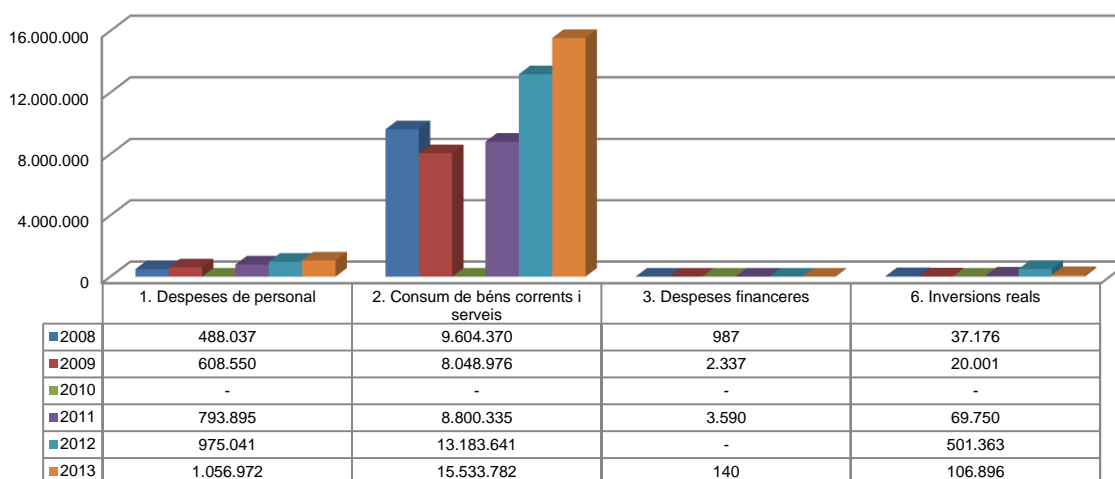
(Imports en euros)

### Liquidació pressupost ingressos valor relatiu



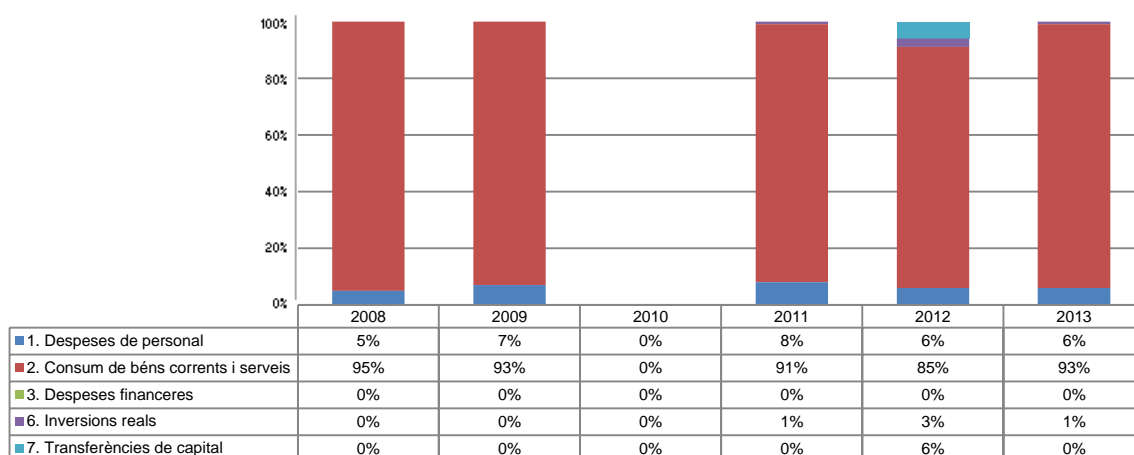
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

### Liquidació pressupost despeses valor absolut



Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU  
(Imports en euros)

### Liquidació pressupost despeses valor relatiu



Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

## Resultat pressupostari

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

Descripció	2008	2009	2010 (*)	2011	2012	2013
Total ingressos liquidats	10.091.679	9.482.351	-	8.967.122	14.740.303	17.095.295
Total despeses liquidades	10.130.570	8.679.864	-	9.667.570	15.562.785	16.697.790
<b>Resultat pressupostari</b>	<b>-38.891</b>	<b>802.487</b>	<b>-</b>	<b>-700.448</b>	<b>-822.482</b>	<b>397.505</b>

(\*) Tal i com s'explica en l'informe corresponent, l'entitat no ha presentat la liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

## Indicadors i ratis

Ratis de liquiditat			Exercici 2009	Exercici 2010	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
<b>Fons de maniobra</b> (Hauria de tenir valor positiu)	=	Actiu corrent - Passiu corrent	1.655.020	2.001.919	1.231.017	342.980	790.134
<b>Rati de liquiditat</b> (El valor hauria fluctuar entre el 150% i 200%)	=	Actiu corrent Passiu corrent	171,7%	160,8%	135,1%	106,1%	117,6%
<b>Rati de tresoreria</b> (Valor pròxim al 100%)	=	Efectiu i altres actius líquids equivalents Passiu corrent	2,7%	3,6%	80,9%	99,5%	45,5%
Indicadors			Exercici 2009	Exercici 2010	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
<b>Indicadors de subvencions</b> (% de subvencions sobre els ingressos d'explotació)	=	Altres Ingressos d'explotació Ingressos d'explotació	88,4%	87,9%	96,2%	25,5%	19,1%
<b>Indicador de xifra de negoci</b> (% de la xifra de negoci sobre els ingressos d'explotació)	=	Import net de la xifra de negoci Ingressos d'explotació	11,6%	12,1%	3,8%	74,5%	80,9%
<b>Indicador de consum</b> (% de les despeses de consum de mercaderies, matèries primes i altres materials, respecte al total de les despeses d'explotació)	=	Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials Despeses d'explotació	0,0%	78,2%	77,7%	76,5%	76,9%
Ratis de rendibilitat			Exercici 2009	Exercici 2010	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
<b>Rendibilitat financera</b> (Taxes més elevades indiquen una major rendibilitat del patrimoni propietat dels accionistes)	=	Benefici net Patrimoni net	82,9%	25,3%	-49,5%	-1.414,0%	-1.165,0%
<b>Rendibilitat econòmica</b> (Taxes més elevades indiquen una major productivitat de l'actiu)	=	Benefici abans d'impostos Actiu total	34,8%	10,2%	-15,1%	-205,9%	-271,3%
Terminis de cobrament i pagament			Exercici 2009	Exercici 2010	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
<b>Termini de cobrament x dies</b> (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a cobrar els seus crèdits i comptes a curt termini)	=	Crèdits i comptes per cobrar a curt termini x 365 Ingressos d'explotació	98	49	69	188	199
<b>Termini de pagament x dies</b> (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a pagar als seus creditors)	=	Creditors x 365 Despeses d'explotació	88	122	131	135	96
Ratis d'endeutament			Exercici 2009	Exercici 2010	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
<b>Rati d'endeutament</b> (Deutes totals de l'entitat respecte al total dels recursos obtinguts)	=	Passiu corrent i no corrent Total patrimoni net i passiu	58,1%	59,4%	69,4%	85,4%	76,7%
<b>Rati de qualitat del deute</b> (Pes dels creditors a llarg termini en el total de creditors)	=	Passiu corrent Passiu corrent i no corrent	98,4%	99,0%	99,4%	100,0%	100,0%
<b>Rati de despeses financeres</b> (Si és superior al 50% ens alerta que les despeses financeres són excessives)	=	Despeses financeres Ingressos d'explotació	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ratis de rotació			Exercici 2009	Exercici 2010	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
<b>Rati de rotació de deutors</b> (Freqüència de recuperació dels comptes per cobrar. Com més rotació de deutors, més beneficiós per a l'empresa)	=	Ingressos d'explotació Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	4	7	5	2	2
<b>Rati de rotació de creditors</b> (Freqüència de pagament als creditors)	=	Despeses d'explotació Creditors	4	3	3	3	4

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Turisme, SAU

(Imports en euros)

### **3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS**

#### **Relatives als comptes anuals**

- S'han observat saldos pendents de cobrament per import de 12.853 euros els quals, atenent a la seva antiguitat i la manca d'actuacions eficaces per a exigir el seu cobrament, poden ser considerats de dubtosa cobrabilitat. (nota 2.1.2)

#### **Altres aspectes**

- Andorra Turisme no té establerts procediments eficaços que permetin avaluar la raonabilitat dels ingressos d'activitats accessòries que ha dut a terme, com la venda d'articles de marxandatge i altres activitats. Es recomana adoptar procediments de control que permetin garantir la integritat dels ingressos en relació amb les vendes efectuades i les existències. (nota 2.1.7)

### **4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS**

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions, en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

#### **Altres aspectes**

- L'entitat no té implantat un procediment de mancomunació de signatures per a la totalitat dels pagaments de la societat, fet que comporta una debilitat de control intern. (nota 2.1.3)
- L'entitat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, pel que fa al tractament de les reserves legals, incomplint el termini previst en l'esmentada Llei per a aquesta adaptació. (nota 2.1.5)
- No consta la regularització dels convenis subscrits amb els comuns. Això va provocar que, en l'exercici 2010, els ingressos comptabilitzats fossin de 10.827 euros més d'aquells que deriven de l'aplicació dels referits convenis i el patrimoni net de 2013 es trobi sobrevalorat en aquest import. (nota 2.1.7)
- L'entitat no ha estat sotmesa a procediments de control financer i d'oportunitat econòmica previstos pels articles 38 i 39 de la LGFP, tot i haver estat inclosa en el programa de control pressupostari establert per decret de 27 de març de 2013. Tampoc ha estat sotmesa a una auditoria de comptes, tal i com preveu l'article 43 dels seus estatuts. (nota 2.3)

## **5. CONCLUSIONS**

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la societat Andorra Turisme, SAU a 31 de desembre de 2013, dels resultats de les seves operacions i dels seus fluxos d'efectiu, i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats, recollits en el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

## **6. AL·LEGACIONS**

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a Andorra Turisme, SAU el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

Andorra la Vella , 18 d'agost de 2014

Sr. Carles SANTACREU COMA  
President del Tribunal de Comptes  
C/ Dr. Vilanova 15 - 17  
Nova seu del Consell General, planta -3  
AD500 Andorra la Vella

<b>TRIBUNAL DE COMPTES</b>
<b>REGISTRE D'ENTRADA</b>
Data d'entrada: 18/8/14
Hora d'entrada: 12'40h
Núm.: 108-14.

Distingit Senyor,

Donant seguida a la vostra comunicació del proppassat 22 de juliol del 2014, i dintre del termini acordat de 15 dies, i segons el que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, em plau fer-vos arribar les al·legacions a les observacions i recomanacions del Tribunal de Comptes respecte al tancament de l'any 2013.

## **OBSERVACIONS I RECOMANACIONS**

### **Relatives als comptes anuals**

**S'han observat saldos pendents de cobrament per import de 12.853 euros els quals, atenent a la seva antiguitat i la manca d'actuacions eficaces per a exigir el seu cobrament, poden ser considerats de dubtosa cobrabilitat. (nota 2.1.2)**

Durant la realització del treball de fiscalització dels comptes anuals d'Andorra Turisme S.A., el tribunal de comptes ha detectat 12.583 euros de comptes a cobrar que per la seva antiguitat ha considerat de dubtós cobrament i que la societat no ha classificat com a clients de dubtós cobrament. Andorra Turisme pren bona nota i procedirà a realitzar les actuacions necessàries pel seu cobrament o bé classificació com a dubtós cobrament.

No obstant això, la importància relativa en termes quantitius de no haver classificat aquest saldos com a clients de dubtós cobrament es escassament significativa, i per aquest motiu i pel fet que s'ha considerat que aquest saldos tenen bones possibilitats d'acabar cobrant-se ha decidit no considerar-les formalment com a morosos. No obstant, en cap cas aquest fet pot afectar la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera d'Andorra Turisme, S.A.U. a 31 de desembre de 2013, ja que, tal i com s'estableix al PGCP en aquest cas aplicaria el principi d'importància relativa, es a dir:



**Andorra Turisme**

*"L'aplicació dels principis comptables, així com la dels criteris alternatius que en alguna ocasió se'n poguessin deduir, estarà sotmesa a la consideració de la importància en termes relatius que els principis aplicats i els seus efectes poguessin produir. És per això que es podria admetre la no aplicació estricta d'alguns dels principis comptables sempre que la importància relativa en termes quantitatius de la variació produïda per aquest fet sigui escassament significativa i, en conseqüència, no alteri la imatge fidel de la situació patrimonial i dels resultats del subjecte econòmic. L'aplicació d'aquest principi comptable no podrà implicar en cap cas la transgressió de normes legals."*

#### **Altres aspectes**

**Andorra Turisme no té establerts procediments eficaços que permetin avaluar la raonabilitat dels ingressos d'activitats accessòries que ha dut a terme, com la venda d'articles de marxandatge i altre activitats. Es recomana adoptar procediments de control que permetin garantir la integritat dels ingressos en relació amb les vendes efectuades i les existències. (nota 2.1.7)**

En relació a l'observació relativa als procediments de control intern establert per avaluar la raonabilitat dels ingressos d'activitats accessòries tals com articles de marxandatge, cal esmentar varis aspectes:

- Andorra Turisme té establert procediments de control intern detectius (a posteriori) que li permeten a controlar l'import efectivament ingressat en concepte de vendes de merchandasing.
- Les vendes de merchandasing representen 22 milers d'euros es a dir un 0,13% del total d'ingressos (incloses subvencions) d'Andorra Turisme, S.A.U., i tot i existir els procediments abans esmentats, davant la manca d'incidències no s'ha considerat necessari millorar ni documentar els mateixos en un manual de control intern.

No obstant això, prenem bona nota de la recomanació i procedirem a redissenyar els procediments per enfortir-los incloent controls preventius ("ex ante") i els documentarem en un manual de control intern.





**Andorra Turisme**

## **OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS**

### **Altres aspectes**

**L'entitat no té implantat un procediment de mancomunació de signatures per a la totalitat dels pagaments de la societat, fet que comporta una debilitat de control intern. (nota 2.1.3)**

Durant l'exercici 2012, es va establir el procediment de signatures de la societat: fins a un import de 100.000 euros, el Gerent de la societat signa de forma individual. Per imports superiors, la signatura és mancomunada entre el Sr. Ministre de Turisme i el Gerent d'Andorra Turisme, SAU. Entenem la necessitat d'establir mecanismes de control intern que assegurin la salvaguarda dels actius. No obstant això, no compartim que la mancomunació de signatures s'hagi d'implementar per "la totalitat de pagaments de la societat" ja que aquest fet pot portar conseqüències com excés de burocràcia. Entenem que el nivell de control establert preveu un correcte equilibri per assolir ambdós objectius.

**L'entitat té pendent l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de Societats Anònimes i de Responsabilitat Limitada, pel que fa al tractament de les reserves legals, incomplint el termini previst en l'esmentada Llei per a aquesta adaptació. (nota 2.1.4)**

Prenem nota de la recomanació i la societat posarà tots els recursos necessaris per a l'adaptació dels seus estatuts a la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de Societats Anònimes i de Responsabilitat Limitada.

**No consta la regularització dels convenis subscrits amb els comuns. Això va provocar que, en l'exercici 2010, els ingressos comptabilitzats fossin de 10.827 euros més d'aquells que deriven de l'aplicació dels referits convenis i el patrimoni net de 2012 es trobi sobrevalorat en aquest import. (nota 2.1.7)**

La societat, seguint la recomanació del Tribunal de Comptes, ja ha regularitzat aquest import amb càrrec a reserves.



**Andorra Turisme**

**L'entitat no ha estat sotmesa a procediments de control financer i d'oportunitat econòmica previstos pels articles 38 i 39 de la LGFP, tot i haver estat inclosa en el programa de control pressupostari establert per decret de 27 de març de 2013. Tampoc ha estat sotmesa a una auditoria de comptes, tal i com preveu l'article 43 dels seus estatuts. (nota 2.3)**

L'article 4.2 de la Llei General de les Finances Públiques estableix que *"l'actuació de les societats públiques es desenvolupa d'acord amb les normes del dret privat, sense perjudici de romandre sotmesa al control financer en els termes establerts pels articles 39 i concordants de la present llei."* D'acord amb l'esmentat en aquest punt de l'article 4, entenem que la societat està sotmesa només al control financer descrit a l'article 39 de la Llei General de les Finances Públiques i executat per la Intervenció General de l'Estat. Aquest control financer porta inherent un cert grau de control de legalitat, però sempre limitat per l'article 4 abans esmentat.

En relació al control financer descrit a l'article 39 de la Llei General de les Finances Públiques i a l'article 43 dels estatuts de la societat, el mateix s'ha dut a terme durant l'exercici 2013 per part de la Intervenció General de l'Estat, tal com preveu la legislació vigent, quedant només pendent l'emissió definitiva de l'informe.

En relació a l'auditoria de comptes ens agradaria remarcar que la societat si ha sotmès els seus comptes anuals a auditoria per donar compliment a l'article 43 dels estatuts i per donar un alt grau de seguretat i confort al Consell d'Administració en el procés de formulació de comptes. Concretament, la Societat encarregada de dur a terme l'auditoria de l'exercici 2013 fou la Societat Gaudit, S.L. que va emetre una opinió sense salvetats.

#### **PREDISPOSICIÓ D'ANDORRA TURISME A IMPLEMENTAR LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS**

Addicionalment als comentaris esmentats en els punts anteriors, volem remarcar el fet que la societat té la intenció d'implementar les observacions i recomanacions efectuades pel Tribunal en exercicis futurs, a partir dels comptes corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2013.

Atentament,

Betim Budzaku  
Gerent d'Andorra Turisme

## **7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES**

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.